

Tijdens de bijeenkomst op 16 mei brainstormden deelnemers over oplossingen om de instroom in het groene onderwijs een impuls te geven.

Jongeren zijn wél geïnteresseerd in groen

Nog geen 5 procent van de studenten in Nederland kiest voor een groene opleiding. Uit recent onderzoek van Motivaction blijkt echter dat meer dan 50 procent van de jongeren wel latent geïnteresseerd is in de groensector. Blijkbaar blijven er kansen onbenut. Hoe keren we deze situatie om?

Tekst: Monique Ooms | Fotografie: PR

Jongeren zijn grotendeels onbekend met de groensector en het beeld dat ze ervan hebben, klopt vaak niet met de realiteit: alleen maar zwaar werk, ongeschoolde arbeid, lange werkdagen en weinig geld verdienen. Dat de instroom in het groenonderwijs en, nog belangrijker, de uitstroom van talentvolle professionals, achterblijft bij de vraag vanuit de markt, is dan ook niet zo verrassend. Een probleem is het echter wel. De groensector zit namelijk te springen om nieuw talent om de continuïteit te kunnen waarborgen, en om te kunnen inspelen op wat de markt nu van de groensector vraagt. Fris, jong bloed is daarbij van groot belang. Hoe deze mensen te vinden?

DRIJFVEREN

Wat drijft jongeren in hun opleidingskeuzes? Als de groensector daar meer inzicht in zou kunnen krijgen, dienen zich wellicht ook oplossingsrichtingen aan. Vanuit die gedachte gaf GroenPact (zie kader) opdracht aan onderzoeksbureau Motivaction om onderzoek te doen naar de drijfveren van jongeren en de aantrekkelijkheid van de groensector in hun ogen. Het onderzoek richtte zich op Nederlandse jongeren tussen de 12 en 18 jaar oud die een vmbo-, havo- of vwo-opleiding volgen. Daarbij werd gekeken naar de interesse in

‘Meer dan 15 procent van de arbeidsmarkt is groen. Het moet toch lukken om dit te vertalen naar meer belangstelling voor onze groene opleidingen.’

vakken en profielen, waaraan ‘de ideale baan’ zou moeten voldoen, interesse in technologische ontwikkelingen en innovatie en de algemene interesse in groen.

De resultaten zijn verrassend. “Uit het onderzoek blijkt dat meer dan 50 procent van de jongeren belangstelling heeft voor een baan in de groensector”, vertelt Dick Pouwels, voorzitter van het college van bestuur van de HAS in Den Bosch, dat deelneemt in GroenPact. “De helft daarvan is geïnteresseerd in de techniek, de andere helft wil met een baan in de groensector bijdragen aan de ontwikkeling van de wereld. Toch kiest slechts 3 tot 4 procent van de jongeren daadwerkelijk voor een groene opleiding. Er is dus een kloof tussen de latente interesse, de behoefte bij jongeren en de krapte op de arbeidsmarkt.”

KANSRIJK

Daartussen zit het onderwijs als belangrijkste schakel. “De kwaliteit van de opleidingen in Nederland is goed. Veel groenopleidingen zijn kleinschalig en zeer praktijkgericht. Kwantitatief zijn opleidingsinstituten echter niet in staat om aan de vraag vanuit het bedrijfsleven te voldoen. Daar liggen uitdagingen. Kennelijk slagen we er onvoldoende in om de aantrekkelijke kanten en de kansen die er liggen voor jongeren goed voor het voetlicht te krijgen.” Daarbij is het van belang om niet de totale doelgroep over een kam te scheren, zo blijkt uit het onderzoek. Zo is er een groep jongeren die ‘iets wil doen met verzorgen’ in het groen, terwijl jongeren met een interesse in technologie zich liever verdiepen in innovaties. Er is ook een groep breed geïnteresseerde jongeren die de sector over all leuk vindt, maar zij zien de carrièremogelijkheden nog niet. “Over het algemeen hebben leerlingen nog geen vastomlijnd idee over hun toekomstige baan. Kansrijk is wel dat vrijwel alle leerlingen de wens hebben om goed met de aarde om te gaan en zien dat de groensector hiervoor mogelijkheden biedt.”

Voor GroenPact is het onderzoek aanleiding om door te pakken. “We moeten eraan werken om de groensector, en vooral de kansen die de sector biedt, beter bekend te maken bij jongeren, inspelend op hun specifieke interesse.” Op 16 mei vond een bijeenkomst plaats met als tittel ‘Het kan dus well’ waarbij betrokken partijen met elkaar in gesprek gingen over de vraag hoe de instroom te verbeteren. “De sessies die daar plaatsvonden, hebben concrete suggesties opgeleverd”, vertelt Pouwels. Deze variëren van ‘begin al op de basisschool de interesse voor groen te wekken’, ‘laat de mens achter het beroep zien’ en ‘treed meer naar buiten’, tot ‘zet ouders in die in de sector werken’, en ‘denk breed, groen is overall’. Pouwels voegt daaraan toe: “We moeten het gesprek over de groensector aan de keukentafel op gang zien te krijgen en ook de kinderen bereiken die de sector niet van huis uit meekrijgen.”

TIJ KEREN

De volgende stap is dat vanuit GroenPact een plan van aanpak tot stand komt. “Belangrijk is om eerst goed te definiëren

Dick Pouwels: ‘We moeten de kloof overbruggen’

waar het nu precies mis gaat, voordat we tot actie overgaan. Deels is dat al duidelijk. Op de basisschool is er best veel aandacht voor groen, met moestuintjes en dergelijke. De groenopleidingen pakken het ook goed op. Daartussen zit het voortgezet onderwijs waarin de aandacht voor groen wegzakt. De toeleiding naar groene vervolgopleidingen kan beter. We moeten ons verhaal beter verkopen en continu de boodschap uitdragen dat de groensector innovatief, internationaal, ondernemend, economisch en maatschappelijk relevant is.” Pouwels is positief gestemd over de kansen om het tij te keren. “Tien jaar geleden dacht iedereen nog dat we in Nederland best zonder de agrarische sector konden. Dat beeld is bijgesteld, we staan als topsector stevig op de kaart bij beleidsmakers. Een imago bijstellen, is echter een kwestie van lange adem. Dat los je niet op met ‘even een campagne voeren’ je er moet aandacht voor blijven vragen. Meer dan 15 procent van de arbeidsmarkt is groen. Het moet toch lukken om dit te vertalen naar meer belangstelling voor onze groene opleidingen.”

Wat is GroenPact?

In GroenPact werken overheid, onderwijs en bedrijfsleven met elkaar samen aan de uitvoering van de ‘ontwikkelagenda 2016-2025’ met als doel de instroom in het groene onderwijs te stimuleren. Behalve het aantrekken en binden van talenten, is er aandacht voor onderwijsvernieuwing, praktijkinnovaties en de veranderende arbeidsmarkt. Dat alles tegen het licht van maatschappelijke thema’s als klimaat, circulaire landbouw en leefbaarheid.